

[Flygaard.]

opgave for folkeskolen og i øvrigt også for andre institutioner at bibringe børn og andre en sådan holdning, at dannelse, opførsel, kundskaber og flid bliver naturlige elementer hos ethvert menneske. Jeg synes, at det er udmærket, at man har det rart med hinanden. Jeg synes også, det er godt, hvis der er trivsel på en arbejdsplads som den danske folkeskole. Men det at have det rart og trives godt må ikke føre med sig, at kravet om kundskaber m.v. skubbes til side som noget sekundært. Jeg mener, at der må stilles krav om, at den danske folkeskole er konfessionsløs i politisk, religiøs, kulturel og kunstnerisk henseende. Den offentlige skole bør være åben for alle.

Det betyder selvfølgelig ikke, at den danske folkeskole ikke skal beskæftige sig med disse spørgsmål. Selvfølgelig skal den det. Det må være dens naturlige opgave at forelægge børnene, hvad der rører sig i tiden. Ingen skal bilde mig ind, at det ikke er muligt, hvis den fornødne vilje er til stede, at lægge kendsgerningerne frem pro et contra på en sådan måde, at den enkelte bliver i stand til at træffe sit eget valg. Jeg vil blankt erkende, at der i tidens løb har været mange lærebøger, som i deres fremstilling har været tendentiøse, men det kan ikke være nogen begrundelse for at gå fra den ene grøft til den anden.

Jeg vil her gerne pege på den fare, der kan ligge i, at man i højere grad i undervisningen end tidligere betjener sig af tekniske hjælpemidler. Den enkelte lærers identitet kan blive formindsket og måske erstattet af noget robotagtigt og noget konformt.

Den sidste tids debat er kommet ind på spørgsmålet om det rigtige i, at en række lærere i deres undervisning indpoder børnene marxisme. Der er for mig ingen tvivl om, at noget sådant finder sted, og at det bør forhindres. Problemet har imidlertid mere end én side, har måske også en større side. Kan flertallet sige sig helt fri for at indoktrinere mindretallet? Er det rigtigt? Er det ikke et groft overgreb over for mindretallet? Flertallet plejer såmænd nok at kunne klare sig. Det samme kan man ikke altid sige om mindretallet.

Der har været synspunkter fremme om, at en ensidig indoktrinering skulle afløses af en flersidig. Lad os endelig blive fri for

det. Det ville kun være at gøre ondt værre. Det er ikke flere mennesker med flere skyklapper, vi har brug for ved uddannelsen af vore børn. Fra de grupper, der advokerer for en ensidig undervisning, hører man desværre ofte den argumentation, at man ikke kan være helt objektiv, hvorfor man lige så godt kan være subjektiv. Det skal blankt erkendes, at en 100 pct.s objektivitet næppe i almindelighed gives, men der synes alligevel at være et stort spring mellem at tilstræbe en objektivitet og så at sætte fuld gas på det subjektive.

Går vi til den højere uddannelse, skifter problemet nok på mange måder karakter. Det kan ikke være rigtigt, at en lille aktiv gruppe af en given observans kører hele løbet, det være sig med hensyn til studieniveau, ensidighed og eksamensform. Det er helt evident, at der er et betydeligt antal studerende, som ikke psykisk magter at hamle op med denne pression og derfor lider i stilhed. Det er lige så givet, at der er en række lærere, som enten lider i stilhed eller tager deres gode tøj og går. Vi har set adskillige lærere forsøge at tage kampen op, men en sådan kamp stiller umenneskelige krav til den enkelte, krav, der ikke bliver mindre af, at der findes adskillige skoleledere, som på deres respektive uddannelsessteder finder det opportunt at være i overensstemmelse med de studerende, selv om de har den modsatte opfattelse eller måske slet ingen.

Som lærer gennem mange år har jeg altid anset det for en fornem opgave at lægge synspunkter og problemer frem for de studerende på en sådan måde, at læreren ikke gav egne synspunkter en før-førsteprioritet. Som lærer vil jeg derfor anse en undervisning for at være lykkedes, hvis de studerende giver udtryk for, at de efter min fremstilling ikke kunne danne sig nogen opfattelse af, hvilket synspunkt jeg af personlige grunde ville foretrække eller ubetinget vælge.

Jeg er derfor af den opfattelse, at der hviler et særligt ansvar på den lærer, der tillige deltager i den offentlige politiske debat. Dette ansvar vokser, hvis man tillige beklæder et offentligt embede. Adel forpligter. Oplever man imidlertid at blive kritiseret, fordi de studerende ikke kan finde ud af, hvor man har én, så kan man blive skuffet og måske også rystet. Er det den